

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΠΟΙΚΗ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗ
ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ.

Ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας μανθάνομεν ὅτι πάσχοντες δεινῶς εἰς τὴν κεφαλὴν δι' ὁποιαδήποτε ἐξωτερικὴν, ἢ ἐσωτερικὴν αἰτίαν οὔτε ἐνοοῦμεν εὐκόλως τὰ πράγματα, οὔτε ἐνθυμούμεθα ἔνιοτε μάλιστα οὔτε θέλομεν, οὔτε ἀκούομεν, οὔτε θέλησιν ἔχομεν κατὰ τὸ σῆθηες.

Ταῦτα δὲν συμβαίνουσιν εἰς ἡμᾶς καὶ ὅταν πάσχωμεν εἰς ὁποιοδήποτε ἄλλο τοῦ σώματος μέρος.

Ἡ ἀπλουστάτη αὕτη παρατήρησις ἀποδεικνύει προφανῶς ὅτι διὰ τῆς κεφαλῆς ἐκτελοῦνται αἱ εἰρημνίαι ἐνεργεῖαι. Ὅθεν αὕτη πάλιν ποιεῖ καὶ ἀρ' οὐ σκεφθῶμεν, ἢ μελετήσωμεν εἰς πολλὰς ὥρας κατὰ συνέθειαν.

Ἄλλ' ἡ κεφαλὴ δὲν περιέχει ἄλλο κυρίως παρὰ τον ἐγκέφαλον τυλιγμένον ὡς ἐντὸς ἐλύτρων ἀπὸ διαφόρων χιτῶνας. Ὁ ἐγκέφαλος ἄρα ὑπάρχει τὸ γενικὸν ὄργανον τῆς αἰσθητικῆς καὶ τῆς διανοίας. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ ἄλλα ζῶα ἔχοντα ἐγκέφαλον οὔτε συλλογίζονται, οὔτε κρίνουσιν, οὔτε προαιροῦνται τὸ καλόν, ὡς ἡμεῖς, ἀλλὰ διαμένουσιν ἀπ' αἰῶνος εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν, συμπεραίνομεν ὅτι κυρίως ὁ ἐγκέφαλος ὑπηρετεῖ εἰς ἀνωτέραν τινα δύναμιν ὀνομάζομεν δὲ ταύτην ψυχὴν.

Τόμ. Α'.

Εἰς πάντα σχεδὸν τὰ ἔθνη, ἐκτὸς τῶν ἀγρίων, εὐρεθεῖται ἔμφυτος ἡ ἰδέα τῆς ψυχῆς ὡς οὐσίας μὴ υποκειμένης καθῶ, τὸ σῶμα εἰς φθορὰν ἀναγκάζει τὸν λογικὸν ἄνθρωπον νὰ παραδεχθῆ καὶ κόσμον ἄλλον διάφορον τοῦ παρόντος ὡς αἰδιον, προσέτι δὲ καὶ ἀπέδοσιν τῆς ἀρετῆς, τιμωρίαν δὲ τῆς κακίας.

Εἰς τὰ Ἠλύσια πεδία ἀνταχμείβοντο, κατὰ τοὺς Ἕλληνας, οἱ ἀγαθοὶ ἡγεμόνες, ἔσοι κατέστησαν εὐτυχεῖς τοὺς λαοὺς των, καθὼς καὶ οἱ ποιηταί, εἰ νομοθεταί, οἱ ἥρωες, οἱ σοφοί, καὶ ὅσοι ἄλλοι ὁπωσδήποτε ὠφέλησαν τὴν ἀνθρωπότητα· οἱ δὲ κακοῦργοι καὶ πονηροὶ ἐκολάζοντο εἰς τὰ τάρταρα.

Οἱ Ἰνδοί, οἱ Πέρσαι, οἱ Κινέζοι, οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ Ἀραβες ἐπίστευον σχεδὸν ἀνάλογα περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἱ Ἑβραῖοι.

Διὰ τοῦτο θρηγῶν τὸν ἀπολωλότα φίλτατον αὐτοῦ Ἰωσήφ ὁ πατριάρχης Ἰακώβ, ἔλεγε « Καταθήσομαι πρὸς τὸν υἱόν μου, πενθῶν εἰς ἄδου. » (1) Ὅτε δ' εὐτύχησεν ἔπειτα παρ' ἐλπίδα νὰ τὸν ἴδῃ μέγαν καὶ δυνατόν πλησίον τοῦ Φαραῶ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὠνόμαζεν ἐξορίαν τὸν ἐνταῦθα βίον του, αἰνιττόμενος βεβαίως ὡς ἀλλαχού ὑπάρχουσιν τὴν καθαυτὴν πατρὶδα « Αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς μου, ἃς παροικῶ, ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη κτλ. » (2)

(1) Γεν. 37.

(2). Αὐτόθι 47.